

AZ IFJÚ TISZTVISELŐ

Borsay Tamás

*Vannak események az életben, melyek oly ritkán történnek meg,
hogy mindenképp említést érdemelnek.*

Augusztus végi vasárnap délután az érettségizett fiatalember nyaralásból tér haza. Egyetemi felvételre készül, úgy tervezi, szeptembertől tanulni és mellette dolgozni fog.

- Nézd - mondta édesanyjának még nyár elején -, nem arról van szó, hogy ne tudnám, mit szeretnék csinálni. Persze, arról sincs szó, hogy túl jól tudnám, mihez akarok kezdeni. Majd meglátjuk. Úti beszámolóját meghallgatva, édesanyja közli vele, az újságban hirdetést olvasott, érdeklődött, és a következő héten egy bizonyos időpontban, a Városházán várják a leendő tisztviselőt állásinterjúra. A találkozás kellemes légkörben zajlik, hivatal és jelentkező kölcsönösen megfelel egymásnak. Legnagyobb érdeklődéssel mégis azt firtatják, hogy került oda ez a fiatalember? - Hiszen mi azért adtuk fel a hirdetést, mert egy fiatal gépíró hölgyre van égető szükségünk! Az igaz, hogy közben kilépett egy kolléga és immár van egy újabb üres hely. Ön alkalmas lesz a feladatra, így nem kell tovább keresnünk! - mondják.

Hazatérve persze nyomban elkéri a hirdetést: „A Főpolgármesteri Hivatalba, azonnali belépéssel, fiatal munkatársat, gépírónőt felveszünk.” - Ja - lepődik meg édesanyja -, úgy értettem, egy gépírónőt és egy fiatal munkatársat keresnek. Látod, ilyen a véletlen.

Így születik az ifjú tisztviselő.

Néhány új inget és nyakkendőt vásárol, hogy lássák, komolyan gondolja. Úgy kell kinézniem, mint egy hivatalnok - véli. A jólöltözött, vasaltnadrágos és udvarias fiatalember meglepetés ebben a környezetben, a feltételezésével ellentétes öltözködési és viselkedési szabatoság pedig meglepetés számára. Elvárásainak azonban töretlenül igyekszik megfelelni. Az ifjú és lelkes tisztviselő iránymutatást, bevezetést kap a munka világába. Számos új ismeretet kell elsajátítania. Megtanulja a lift-illemszabályokat is. Itt nem érvényes a megszokott udvariassági formula. A felvonónak is van ajtaja, mégis, a hölgyet védelmezendő, mindig a férfi lép be először, hogy felmérje a terepet: biztonságos-e? Például, ha fülke nem érkezne meg, nehogy a nő a mélybe zuhanjon. Ezt a szabályt azonban kevesen ismerik, s az ifjú tisztviselő faragatlanságát feltételezve, gyakran szemmel verés a büntetése. Ezt később apró trükkel előzi meg: belépve megnyomja az „ajtó nyitva marad” gombot.

Jutalma hálás pillantások sorozata. A lift az egyik legkülönösebb közlekedőeszköz, szűk, zárt terében sok minden megtörténhet. Az emberek feszélyezve érzik magukat, kerülnek egymás pillantását. Egyedül maradva pedig, a magányosság érzését leküzdendő, hajukat igazgatják a tükörben.

Egy alkalommal a vasaltnadrágos tisztviselő a földszinten száll a felvonóba. Ezúttal egyedül. Azonban sietős léptek sűrű koppanása jelzi, hogy egy hölgy igyekszik megelőzni a záródó ajtót. Ilyenkor jó segítség ajtónyitó gomb rendeltetésszerű alkalmazása.

Decens kosztüm, gondozott haj, visszafogott smink. Ötven év körüli. Fekete krokodiltáska, finom karkötő, fényes cipő. Vasaltnadrág köszönti, hangjával és mosolyával is megnyugtatja. Egyszóval élvezi, hogy ismét udvarias lehet. Decenskosztüm mindezt viszonzza, és belép a biztonságba. Vasaltnadrág most is a harmadikra igyekszik, de mivel érdeklődésére az első emelet, vagyis a főpolgármester szintjének említése történik, először ezt a gombot választja. A lift gyors, az ajtó hamar kinyílik.

És döbbenet! Szó bennszakad, hang fennakad. Lehelet megszegik. Decenskosztüm sikkes mozdulattal aprópénzt csúsztat Vasaltnadrág zsebébe, aki a meglepetéstől alig tudja kimondani az agyában formálódó szavakat: De hát én nem vagyok liftes fiú, én itt dolgozom!

Most már Decenskosztüm is zavarban van. Igyekszik feltalálni magát, s menteni a menthetőt: Nem baj! Hálás vagyok, hogy megvárt. Köszönöm! - mondja távozóban.

Ja, hogy Vasaltnadrág rövid ujjú inget viselt? Ropogóst, kemény gallérost, de rövid ujjút? Nyakkendővel! Vagyis annak nézték, aminek látszott: liftes fiúnak. Még az egész élet előtte áll, hogy egyéb félelmetes hibákat kövessen el, de liftes fiúval soha többé nem keverik össze. Erre a leckére ugyanis örökre emlékszik, és rendre hosszú ujjút választ.

Mindig keresi a tájékozott, tapasztalt és bölcs mentorok közelségét. Érdeklődik, megkérdezi, s megfigyeli, hogyan oldják meg feladataikat. Később, már ifjú vezetőként is a nála okosabbakat, tehetségesebbeket és ügyesebbeket igyekszik megnyerni munkatársnak. Tudja, a legyőzhetetlenség úgy jön létre, hogy a maga helyén mindenki hibátlanul cselekszik. Kollégáival minden évben meglátogat egy másik hivatalt, éppen azért, hogy újabb látásmódokat is megismerhessenek. Minden megyében nagy szeretettel, barátsággal és őszinte érdeklődéssel fogadják őket. Számos szakmai kérdést vitatnak meg, egy-egy új módszert magukévá is tesznek.

Most az ország legbiztonságosabb irattára okoz meglepetést: a hivatal egykori bank épületébe költözött, az iratokat a páncléterm méteres vastagságú ajtaja mögött lehet elhelyezni. Tervezett ebédjükre ezúttal nem kerülhet sor, mert házigazdájuk ragaszkodik a vendéglátáshoz. A pompás délutánt egy kellemes étteremben tölthetik: húsleves gazdagon, óriási bécsi szelet, sült krumpli, uborkasaláta. Jó társaságban az idő hamar múlik, lassan szedelőzködniük kell. - No, no! Hát nem

kívántok egy kis édességet? A franciák szerint barbár, aki az ebédnél kihagyja a desszertet. - áll elő vendégmarasztalóval a házigazda. Nem kell sokáig erősködni. Már maga a tulajdonos is körülöttük sürgölődik. - Főúr, mi a mai desszert? - Fatörzsünk van, ha megfelel. A tradicionális francia karácsonyi menü meghatározó eleme. - szól fapofával. Mindnyájuknak megfelel.

A beszélgetés, anekdotázás és iszogatózás közben megérkeznek a csillogóra törölt desszertes tányérok, a megfelelő villák, s egy kancsó hideg víz is, melyben a célra alkalmas kés várja, hogy végre felvágják vele a süteményt. Süteményt? Valóságos költemény! Felületét természetesen barázdásra mintázták, hogy minél jobban emlékeztessen az eredeti fatörzsrre. A csokoládékrém bevonat oly hívogatóan omlik el rajta, hogy mindenki alig várja az első szeletet.

- Na, ki vágja fel? - érdeklődik a házigazda. Vágja fel a főnök! - mondják többen is. Talán egy hölgynek kellene. - szabadkozik ő. Beáta, a csinos és mindig türelmes nő ül legközelebb, s lelkesen vállalja a feladatot. Tányérjukat néhányan már oda is tartják, jelezvén izgatottságukat. Bea feláll, késsel a kezében magabiztosan mosolyog, s megejti az első vágást. Azaz csak ejtené, könnyed csuklómozdulata ugyanis nem vezet eredményre. Egy kis erőkifejtés, fűrészelő technika, majd valóságos erőlködés. Semmi foganat.

- Mondtam a konyhában, hogy ne tegyék a mélyhűtőbe, mert fagyott lesz, de ezeknek hiába beszélek! - méltatlankodik a tulajdonos.

- Na, jó, vegye végre kézbe egy férfi a dolgot - kiáltják türelmetlenül. Nem is kell több biztatás, a főnök nem szereti a megoldatlan feladatokat. Lágyan, majd határozottan, vidáman, majd eltorzuló arccal, maga is fűrészeléssel kísérletezik.

És akkor felszáll a füst: ezek a latrok tényleg fatörzset tálaltak fel!

Később kiderül, a komizságot oly sokszor előadták már, hogy a színészi játékot valóságos tökélyre fejlesztették. A cukrász dolga csak annyi, hogy időről időre kipótolja, s elsimítsa a kísérletezéstől megsérülő csokoládékrém bevonatot.

Az illendőség megkívánja a kölcsönösséget. A visszahívást. A szíves vendéglátást.

A vidéki kollégákat szeretettel várják Budapesten szakmai megbeszélésre. Őszinte érdeklődéssel, barátsággal és ebédrel.

A franciák szerint barbár, aki az ebédnél kihagyja az édességet.

A desszert madártej lesz!

*(Bármilyen hasonlóság vagy egyezőség ezen írás alakjai és élő emberek között,
nem a pusztán véletlen, hanem a szerző munkájának eredménye.*

Hogy ki volt Decenskosztüm, azt fedje a diszkréció örök homálya.

Az ifjú tisztviselő, majd vezető egykor én valék.)